

PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING, TRAKASSERIER OCH DISKRIMINERING

Alléskolan

Barn- och utbildningsförvaltningen

Läsåret 23/24

Sammanfattning

Skolors och förskolors arbete mot diskriminering och kränkande behandling regleras i diskrimineringslagen och i 6 kap. skollagen. Det är viktigt för barnens/elevernas trygghet och trivsel att det finns ett förebyggande arbete för detta, att det finns tydliga rutiner för vad som gäller i förskolan och skolan och att barnen/eleverna ser att personalen åtgärdar enskilda händelser. Det är också viktigt att detta genomförs systematiskt och att barnen/eleverna görs delaktiga, både i det förebyggande arbetet och vid akuta händelser.

Ytterligare relevant lagstiftning är skollagens olika kapitel som tar upp värdegrunden, elevhälsa, systematiskt kvalitetsarbete, inflytande, trygghet och studiero samt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling. Arbetsmiljölagen omfattar också personal och barn/elever i förskolan/skolan.

Alla verksamheter som regleras i skollagen är skyldiga att vidta åtgärder för att motverka kränkande behandling av barn och elever. [Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar - Skolverket](#)

Planen ska vara känd av alla berörda, både personal, barn/elever och vårdnadshavare

Systematiskt kvalitetsarbete

Att arbeta kollegialt visar på goda effekter när det gäller att gemensamt arbeta för ett bättre klimat i förskolan/skolan. Det kan både bidra till att utveckla undervisningen och vara till hjälp i skapandet av relationer till enskilda barn/elever. Inte minst kan det kollegiala arbetet bidra till samsyn kring exempelvis förhållningssätt och tillämpning av ordningsregler och andra rutiner i förskolan/skolan.

Främja studiero med värdegrundsarbete. Skolans värdegrund omfattar; människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen och solidaritet mellan människor. Värdegrundsarbetet ska genomsyra undervisningen.

Förklaringar till viktiga begrepp

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna;

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

De sex olika formerna av diskriminering

- direkt diskriminering
- indirekt diskriminering
- Bristande tillgänglighet
- trakasserier
- sexuella trakasserier
- instruktioner att diskriminera

Kränkande behandling kan finnas i form av diskriminering, trakasserier och kränkande. Gemensamt för kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ofta ett uttryck för för makt och förtryck. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar.

Ansvar

Huvudmannen - måste se till att varje verksamhet arbetar målinriktat mot kränkande behandling av barn och elever. Det innebär att varje förskola, skola och annan skolverksamhet ska

1. genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling
2. upprätta en årlig plan mot kränkande behandling.

Barn- och utbildningsförvaltningen ansvarar för att följa upp och utvärdera samtliga enheters arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling och trakasserier.

Rektor Rektor ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling samt aktivt främja elevers lika rättigheter. Rektor ansvarar för att tillsammans med personal, elever och vårdnadshavare upprätta, genomföra, följa upp samt årligen utvärdera skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Rektor ansvarar för att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och se till att åtgärder vidtas i syfte att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling och trakasserier. Rektor ansvarar för att en anmälan om kränkande behandling eller trakasserier rapporteras till barn- och utbildningsförvaltningen.

Personal - All personal på enheten ska aktivt arbeta för att motverka diskriminering och kränkande behandling samt aktivt främja elevers lika rättigheter. Om personal på skolan får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, ska

detta anmälas till rektor.

Elevhälsans psykosociala insats (skolkurator)

Delta i arbetet med skolans struktur och organisation när det gäller värdegrund och likabehandling samt vara ett stöd för rektor i arbetet. Elevhälsan följer regelbundet upp anmälningar om kränkande behandling.

Barn/elever - ska involveras i arbetet och anpassas efter ålder och mognad.

Samverkan

Alla berörda ska samverka i arbetet mot kränkning, trakasserier och diskriminering. Det gäller huvudman, anställda, barn/elever och vårdnadshavare.

Plan för arbetet

Arbeta med aktiva åtgärder för förebyggande arbete i fem steg.

1. Kartlägg risker för diskriminering och kränkningar
2. Analysera orsaker till riskerna
3. Planera och genomför åtgärder
4. Sammanfatta mål, åtgärder och ansvar som en årlig plan för arbetet mot kränkande behandling
5. Följ upp och utvärdera mål och åtgärder

1. Kartlägg risker för kränkningar

Det första steget är att kartlägga sin verksamhet för att upptäcka risker för kränkande behandling. Se regelbundet över barnens och elevernas trygghet och trivsel. Där ingår också deras egen uppfattning om kränkningar och mobbning i skolan.

En kartläggning kan ske på olika sätt, till exempel med

- enkäter
- samtal med barn eller elever och personal samt vårdnadshavare
- trygghetsvandringar
- dokumentation från fall av kränkande behandling

1.1 Enkäter i BUF

Utgångspunkt: att mäta det vi vill mäta.

- *Förvaltningens enkäter* utgår från skolverket och skickas till alla elever från åk 4, alla vårdnadshavare tom åk 9 samt till all personal.

- *Om Mig enkäten* från Region Östergötland skickas varje höst till alla elever i åk 8 samt år 1 på gymnasiet. Folkhälsosamordnaren ansvarar för enkäten i kommunen - *Förskolornas och skolornas egna enkäter* - Genomförs på alla förskolor och grundskolor förskoleklass - åk 7 med olika innehåll.

- *Skolsköterskornas hälsoenkäter* som sker i samband med hälsosamtal.

Alléskolans kartlägningsarbete

Alléskolan arbetar förebyggande med att kartlägga elevers skolsituation genom följande insatser:

- **Skolenkät hösttermin och vårtermin** i samtliga årskurser. Elever medverkar i analysarbetet liksom elevhälsa och pedagogisk personal. Skolenkäten utökas med frågeställningar om elevers uppfattning av jämställdhet liksom trygghet på raster på höstterminens skolenkät i syfte att tidigt

göra insatser på läsåret. Skolenkäten som genomförs på vårterminen är kommunövergripande och därmed ej möjlig att göra tillägsfrågor i.

- **Elevhälsoenkät, åk 4 och åk 7.** Elever medverkar i analysarbetet liksom elevhälsa och pedagogisk personal.

- Uppföljande, förebyggande arbete kränkingsanmälningar

Elevhälsan arbetar tillsammans med övrig personal direkt åtgärdande vid misstanke om diskriminering och kränkande behandling. Pedagoger och/eller elevhälsa följer upp de insatser som är planerade genom uppföljande samtal med berörda elever och återkopplande samtal med vårdnadshavarna. Elevhälsan följer upp kränkingsanmälningar enligt årshjul i syfte att följa upp statistik och mönster med målet att forma förebyggande insatser som skapar förutsättningar som minskar risken för diskriminering och kränkande behandling. Elevhälsan studerar även könsmönster i kränkingsanmälningar och utifrån resultat planerar för insatser på individ-grupp-och organisationsnivå.

Uppföljande, förebyggande arbete elevnärvaro

Elevhälsan arbetar tillsammans med övrig personal direkt åtgärdande i de fall elever har hög frånvaro i enlighet med verksamhetens Närvaroplan. Elevhälsans närvaroteam arbetar med förebyggande insatser enligt årshjul i syfte främja hög närvaro.

2. Analysera orsaker till riskerna

Alléskolan

Analys skolenkäten vårterminen 2023

Under läsåret har såväl elever som vårdnadshavare fått möjlighet att lämna synpunkter på undervisning, studiero, trygghet och samverkan via skolenkäten. I arbetslag och klass-och elevråd har vi därefter följt upp resultaten och tillsammans utformat insatser för att utveckla arbetet med att skapa ännu bättre förutsättningar för lärande, trygghet och studiero.

Resultatet visade att elever trivs och känner sig trygga i hög utsträckning. I några fall gav elever uttryck för att de kände sig otrygga på vissa ställen under raster där de ej kunde se vuxna ingripa vid konfliktsituationer. Utsatta platser var särskilt fotbollsplanen (åk 4-6) och korridorer (åk 7-9). Kränkingsanmälningar hörde i hög grad samman med dessa platser. Elever uttryckte att vuxna möter elever i konflikter på olika vis för att lösa konflikten. Elever i grundsärskolan uttrycker trygghet under hela sin skoldag, de hänvisar till många olika vuxna som finns i deras närhet och som bidrar till känslan av trygghet.

Även att resultatet i hög utsträckning visar att upplevelsen av såväl trygghet som studiero och stöd och utmaningar i undervisningen visar på nöjdhet, så kommer vi att fortsätta arbetet med att utforma aktiviteter kopplade till trygghet och studiero liksom justeringar av undervisningen i syfte att utveckla verksamheten.

Som ett led i att utveckla samverkan mellan hem och skola arbetar vi vidare med att skapa likvärdig struktur gällande samverkan mellan hem och skola, t ex utformning på utvecklingssamtal, förväntansdokument och föräldramöten. Ni vårdnadshavare utgör en mycket värdefull länk mellan elev och skola då ni är de som känner era barn allra bäst. Vi är därför måna om att samverkan mellan skola-elev-vårdnadshavare ger möjlighet till delaktighet och inflytande i de områden där vi tillsammans kan bidra till elevers utveckling på bästa sätt. Vi kommer att bjuda in er vårdnadshavare till ett föräldramöte i början av höstterminen då vi kommer att informera mer om verksamheten inom Anpassad grundskola på Alléskolan.

3. Planera och genomför åtgärder

Genom det systematiska kvalitetsarbetet genomför vi sedan läsårsstart 23/24 följande arbetsinsatser i syfte att förebygga diskriminering och kränkning.

Skolans utvecklingsorganisation bestående av elevhälsa, skolbibliotek och förstelärare ansvarar tillsammans med ledning för att planera, genomföra och analysera insatserna tillhörande verksamhetens tre målområden, "Likvärdig bedömning", "Övergångar" och "Trygghet, studiero och tillgängliga lärmiljöer".

Arbetet genomförs utifrån systematiskt kvalitetsarbete genom arbetsplatslärande.

4. Sammanfatta mål, åtgärder och ansvar som en årlig plan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Alléskolans mål i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

För att Alléskolan ska ha en trygg och trivsamt arbetsmiljö är det viktigt att personal, elever och vårdnadshavare arbetar tillsammans. Det är främst de som arbetar i skolan som har ansvar för att skolans trygghetsvision efterlevs. Alla som arbetar i skolan är skyldiga att arbeta för att förmedla, och hos eleverna förankra, de grundläggande värden som samhället vilar på, till exempel människolivets okränkbarhet, alla människors lika värde och jämställdhet mellan kön, social och kulturell bakgrund.

På Alléskolan arbetar vi aktivt med att motverka alla former av kränkningar och diskriminering. Alla skall uppleva meningsfullhet, delaktighet och inte minst glädje när de vistas i skolan. Därför är arbetet inom Alléskolan ständigt fokuserat på främjandet av goda uppmuntrande lärandemiljöer, där trygghet, delaktighet, utmaningar och lustfyllt lärande står i centrum för elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling. Vårt elevvårdsarbete kommer därför att fokuseras på ett främjande av detta. Vi accepterar inga former av trakasserier, diskrimineringar eller mobbning och vi kommer ständigt att arbeta mot alla former av sådan behandling.

Målområde 2021-2024

-Målområde Trygghet och studiero och tillgängliga lärmiljöer

Mål: Etablera goda, trygga relationer och likvärdiga fysiska lärmiljöer genom elevinflytande i klass- och elevråd.

- Målområde Övergångar

Mål:

-Skapa kända och likvärdiga övergångar samt förtroendefulla relationer med en fungerande samverkan mellan skola och vårdnadshavare.

-Stärka medie- och informationskunnigheten

-Målområde Likvärdig bedömning

Mål: Skapa likvärdigt och förutsägbart ledarskap som bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet med mål att höja elevernas måluppfyllelse.

Strategier för att nå målen:

Genom systematiskt kvalitetsarbete behandlas målområdet med stöd av förstelärare kontinuerligt under läsåren 2021-2024.

5. Följ upp och utvärdera mål och åtgärder

Analys Alléskolan, vårterminen 2024

